

R

Fotografia familiar dels Climent en una sala de La Maquinista, el 1895.

La saga dels Climent

L'exposició sobre la Maquinista Valenciana recorre la trajectòria d'una família industrial valenciana en el canvi de segle

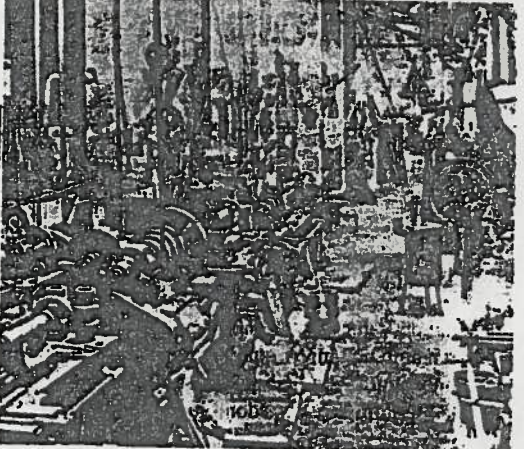
Diuen

Vista anterior de La Maquinista. És imatge d'una de les sales de la fàbrica.

Resum

Si el passat divendres s'haguera realitzat una estadística sobre l'ofici i els cognoms del llarg carrer de persones que pululen en per la Sala de la Muralla del Col·legi Major Rector Peset, saltarien a la vista dues dades significatives: per una banda, majoria historiadors; i per una altra, majoria de persones cognomenades Climent. En aquest cas l'estadística ens hauria aproximat a la naturalesa del conclave que allí s'estava celebrant. El congrés sobre el segle XX organitzat per l'Associació d'Història Contemporània i la Universitat de València en la commemoració de Cinc Segles

es clausurava amb una exposició de llarg títol i contingut molt concret: *De l'ofici a la fàbrica. Una família industrial valenciana en el canvi de segle. La Maquinista Valenciana*. L'exposició, concebuda com "un reflex visual de la peculiar industrialització valenciana", ha sigut comissariada per Amparo Álvarez Rubio, Mireia Ferrer Álvarez i Carmen García Moneris, professores de la Universitat de València, així com per Beatriz Ballester Rodríguez i Susana Climent Viquer, llicenciades en Història. El muntatge ha comptat amb la col·laboració de l'equip tècnic del Col·legi Major Rector Peset, que dirigeix Nicolás Sánchez Duró, i s'ha editat un ampli i documentat catàleg amb textos on s'analitzen els cinc blocs temàtics en què s'ha estructurat la mostra.

El primer bloc temàtic, que es titula *Xarxes familiars*, està centrat en la família Climent i arreblega informació sobre les famílies Bellido i Cortés, que completen el protagonisme de la història de la Maquinista Valenciana. El segon bloc porta com a títol *L'empresa: Labor omnia vincit*, lema que apareixia, junt amb la marca, en el frontispici de la façana de la Maquinista. En aquest apartat, l'exposició reflecteix la confluència de l'àmbit privat familiar amb el públic econòmic, entenent aquest -expliquen les historiadores- "no sols com a lloc de gestió i producció, sinó també de relacions socials i polítiques".

Sota l'epígraf de *La producció* s'estructura un tercer bloc que dona compte de l'evolució dels productes fabricats a La Maquinista, en un primer moment més vinculats a la producció agrària i posteriorment més especialitzats i amb majors coneixements tècnics i científics.

Crida poderosament l'atenció el fet que en una exposició sobre una fàbrica a penes s'entrevegen imatges d'obriers. Les comissàries de la mostra asseguren que l'apartat que porta com a títol *El patró i els obrers* és precisament el menys ric en material i que "probablement no siga casualitat", cosa que no impedeix que "es pugja percebre en la relació patró-obrer una mena d'halo familiar paternalista, no exempt de moments de desamor, enfrontament i ruptura". En qual-sevol cas, és molt suggeridor l'article que sobre el tema publiquen en el catàleg Amparo Álvarez Rubio i Beatriz Ballester Rodríguez, i, especialment, l'anàlisi socioprofessional feta a partir dels llistes de nòmines i l'encreuament amb altres documents trobats en la investigació històrica. Finalment, en l'apartat *Empresa i societat* -el més ric plàsticament- la mostra recrea la presència de l'empresa en les exposicions regionals, nacionals i internacionals en les quals La Maquinista Valenciana va publicar la seua marca industrial, comercial i social.

LA COLUMNA

Luis

Lig poc els periòdics i per això m'assabente tard que s'ha mort

Luis Quirante. Ha mort l'amic i jo, com tantes altres vegades, a Bàbia. Ja sabem que la mort és una merda: i encara és més merda que es muira la gent que estimes. No bernenava totes les vesprades amb Luis, ni tan sols una vegada a l'any des que ei vaig conèixer fa set o huit anys. Ens trobàrem en un projecte que tenia a veure amb la història dels còmics valencians, una d'aquestes aventures que agraeixes perquè aprens a conviure amb els teus fantasmes de xiquet i en traus un aprenentatge ple de novetat i divertiment. Després ens trobàrem en alguns llocs i, entre els hola i els eterns fins ara, es transmetia l'afecte que no deixà de fluir des d'aquelles primeres trobades.

Poca gent vaig trobar, en aquest món de la cultura tan rar i sovint tan enrarrit, amb el tarannà de Luis Quirante. Fer amics en aquest món no és fàcil: enemics sí, te'n ixen a cada pas i ja els veus de seguida amb el punyal amagat en l'esquena per a clavar-te'l en la panxa a la mínima. Era bon jan, Luis. L'hòstia de bon xic. I ara s'ha mort i em trobe la seua absència en la forma d'una esquila a posteriori, quan en aquesta esquila s'al·ludeix al record de Luis en el cap dels seus col·legues de la Conselleria de Cultura i de la Universitat de València. No sé qui ho va dir i després ho vaig copiar: jo en algun lloc: som allò que els altres recorden de nosaltres. Luis està salvat pel record que va deixar en aquesta terra immunda de majories absolutes i escanyaments culturals a dojo. No t'arribaran, però rep un bes i una abraçada molt forts.

Alfons Cervera